

LIVHUSAREN

— tidning för
KUNGL. LIVREGELEMENTETS HUSARER
och
LIVHUSARERNAS KAMRATFÖRENING

2/88

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid.
Sekundchefen har ordet	1
Så startade livhusaren	2
Ny jägarbataljonschef	3
Med livet på spel	4
Sommarmarschen till Stråken	6
Tolkskolan	8
Så började det (K 3 Und)	9
Från K3/Und till UndS	10
Kapplöpningarna 100 år	11
Smålandshusarerna 60 år	12
Det var bättre förr - på Sskv tid	13
Ett reseäventyr	14
Livhusarmuseet	16
Manöver i Tiveden	18
Tankar om Jägarbataljonen	19
Fu 88	21
Från redaktionen	23
Livregementets organisation idag	24
Befälsplaceringar/I tjänst utanför Livhusarerna	25

LIVHUSAREN

Tidning för livregementets husarer och kamratförening.

Ansvarig utgivare: Öv Göran Sjövall

Redaktionen: Kn Lars Pettersson, Johan Törnqvist,

Inger Ivhammar, Bengt Sandahl (jubileumsnumret)

Adress: "Livhusaren", K 3, Box 3, 546 01 Karlsborg

Tfn: 0505 - 109 00.

SÅ STARTADE LIVHUSAREN

av Eric Sörensen

Major Eric Sörensen denna tidnings förste redaktör berättar här ur minnet hur tidningen kom till. Eric Sörensen var på 40–50-talen en av landets främsta hoppningsryttare och deltog bl a i OS 1948 i London med hästen Blåtunga där ekipaget kom på 5. plats.

När tidningen "Livhusaren" för 25 år sedan utkom med sitt första nummer hade dåvarande bataljonen en andningspaus efter år av stridigheter.

Vi hade under 50-talet arbetat för att behålla hästarna, för att behålla militärpolisutbildningen, för att ej bli indragna eller fördelade på olika förband, för att ej helt underställas P 4, för att ej Volvo skulle överta hela kasern.

Vi blev av med hästarna och militärpolisutbildningen. Vi blev indragna enligt riksdagsbeslut som dock senare upphävdes, mobiliserings- och personalutbildning, tyg- och intendentur och kasernavdelning underställdes P 4 och Volvo fick mark i öster varvid ridhus, sjukstall, förvaltarbostad och Dunkehallsskogen förlorades.

Det hade svidit i skinnet men tack vare sammanhållning och sekundchefens, Magnus Bruzelius, helhjärtade insats levde vi, hade moderniserats och rationaliserats och trots förändringen bevarat våra traditioner, bibehållit framåtanda och levt upp till vårt valspråk "Pergite".

Under dessa förhållanden, då djupaste pessimism, svag optimism, missmod, ilska och glädje växlade, fanns nog ej hos någon en tanke på att utge en förbandstidning.

Det hade emellertid från högre ort bestämts eller rekommenderats att förbanden årligen på lämpligt sätt skulle hålla kontakt med reservbefälet. Åstadkommandet av denna stencilerade skrift föll på mig som stabschef som tillika svarade för reservpersonalens tjänstgöring. Jag kan ej komma ihåg innehållet i denna utgåva men har för mig att utöver tjänstgöringstider m m viktiga ting jag även beskrev vad som hänt under det gångna året, övningar, tävlingar m m och vad som skulle hända under det kommande året liksom organisationen och personalplaceringar på bataljonen.

När detta opus kom inför sekundchefen, Bengt Ljungquists ögon fattade han på ögonblicket beslutet att en förbandstidning skulle utges. — "Och du skall se till detta och bli redaktör". —

Såsom varande en bekväm ja kanske lat person hade jag inga aspirationer att på ålderns höst bli journalist utan snarare tänkt mig en lugn tid före pensioneringen i september.

Men alla mina invändningar och försök att stoppa detta sekundchefens hugskott föll platt till marken. Ekonomi och andra svårigheter var till för att övervinnas och sopas under mattan. Och se det blev en tidning.

Den har under de gångna åren förändrats till det bättre, blivit allvarigare och fått mer allmängiltig militär tyngd men kanske skulle det ej skada att med hänsyn till den äldre läsekretsens nostalgi även ta med lite lättare gods. Det finns säkert bland äldre off, uoff och ubef, de som har roliga minnen och historier från äldre tider, vilka fortfarande kan ha sitt intresse och roa ej blott den äldre generationens läsare.

Eric Sörensen på Blåtunga

SEKUNDCHEFEN HAR ORDET

Regementet har en tidigare Sekundchef, Bengt Ljungquist, att tacka för mycket. Jag tänker inledningsvis på att det var han som tog initiativet till att ge ut Livhusaren. Grundtanken härmed var att den skulle vara en förbandstidning och ett medlemsblad för kamratföreningen med syfte att utgöra en sammanhållande länk mellan förbandet och alla livhusarer, samt att bidra till rekryteringen av nya föreningsmedlemmar.

Detta gäller även idag, 25 år senare. Regementet är dock ett annat efter 1984-07-01. För mig är det naturligt att betrakta alla tillhörande Livregementets husarer som livhusarer även om inte alla av naturliga skäl, i vart fall inte ännu, känner sig som sådana. Jag finner det också angeläget, att Livhusaren inte betraktas som jägarbataljonens tidning utan regementets. Med anknytningen till kamratföreningen är det naturligt och mycket värdefullt med bidrag från och intresse för regementets äldre tider. Samtidigt skall vi presentera K 3 av idag. Fästningen t ex är ett givet gemensamt intresse. Vi skall också veta, att såväl götasignalister som fallskärmsjägare har sina motsvarande tidningar, Götasignalisten och Örnen som stöd för sina kamratföreningar.

Bengt Ljungquist betonade ofta och med all rätt betydelsen av förbandsanda och fighting spirit. Av båda delarna besatt han själv ovanligt mycket. Förbandsanda är avgörande för utbildningsresultatet och krigsförbandens effekt. Den kan inte ersättas med modern utrustning. Material kan bara höja effekten vid förband där god anda finns.

I arbetet med K 3-analysen, som kommit en bra bit på väg, har vi i ledningsgruppen bl a diskuterat vad som karaktäriserar ett bra krigsförband. Vi har kommit fram till att det är skicklighet, god anda, handlingskraft och uthållighet. Vi har vidare funnit att det samma gäller även för ett bra utbildningsregemente! Vår analys av begreppet anda ger vid handen att det viktigaste, för att skapa god sådan, är lojalitet. Lojalitet främst mot varandra, förbandet och uppgiften.

Fighting spirit krävs för att övervinna svårigheter och nå resultat. Och, det är resultat som räknas! Detta gäller såväl i vardagsarbetet som på tävlingsbanan. Tiden från 1984 har för oss alla varit besvärlig. Samtidigt med omställnings- och nu i huvudsak övervunna relationsproblem har vi måst nå resultat med bristande resurser — såväl vad gäller personal och pengar som utbildningsanordningar. Vi har fått prova våra krafter. Vi har måst anstränga oss. Vi har lyckats och vi har nått goda resultat inom skilda områden.

Tidningen skrivs i en tid då ÖB just redovisat konsekvenserna av 1987 års försvarsbeslut och vad han anser krävs för att lösa de däri givna operativa uppgifterna. Konsekvenserna framgår av ÖB programplan för 1987—1992 och behoven av perspektivplanen för tiden fram till 2010. Dessa dokument har allmänt intresse vad gäller försvaret och speciellt vad gäller K 3. Jag kommenterar dem på annan plats i tidningen.

Viktigast dock, vi går vidare!

PERGITE

"Jaha ha! — Det var Dig vi inte ville ha hit ja!"

av Anders Johansson
Chef för jägarbataljonen

Det var faktiskt de ord som mötte mig på K 3:s Livskvadron i Skövde den 4 mars för 20 år sedan.

Jag tog det inte personligt då — och tar det inte heller nu — när många tycker att bataljonschefer byts som andra byter skjorta. Anledningen då var naturligtvis att jag, som från början tagits ut till gruppchefs- och militärpolisutbildning, i senaste laget hade "tänkt till" och sökt som reservofficersaspirant. Detta gjorde att adjutanten på Livskvadron hade tvingats att i sista minuten skaffa fram ytterligare en säng, en säck med utrustning, märklappar m m. Därmed hade jag börjat med det som jag ibland sysslar med även idag — att ställa till problem för andra militärer.

Min tanke var alltså att försöka bli reservofficer. Premierna lockade delvis, men också tankar på att få "göra något roligare". Jag var dessutom fri och obunden. Inga tjejer — bara en gammal 58:ans VW.

Militärpolis blev jag i alla fall. Som PBS:are (ungefär motsvarande dagens KBS) gjorde jag drygt 15 månader på K = och i Umeå innan det var dags för aspirantskola 2 och så småningom Krigsskolan på Karlsbergs slott. Jag och två andra kompisar gjorde vår PCS-praktik på Kn (eller var han Lt?) Fridlunds pluton. Vad jag minns så fanns där också rustmästare Brockmar samt en överfurir (?) som jag tror hette Strömqvist.

Direkt efter officersexamen hösten 1971 fick jag som fänrik ta hand om plutonchefskapet för en MP-pluton. Sedan dess har jag förutom mina obligatoriska skolor bland annat hunnit med att vara biträdande lärare vid Infanteriets stridsskola (infSS) ett år och sommarlärare på Karlberg.

Högre stabskurs blev det 1981—83. Då hade jag före familjens flyttning till Stockholm hunnit med att vara såväl ställföreträdande skvadronchef som skvadronchef för Vadsbo (5.) skvadron samt chef Grundutbildningsavdelningen på K 3 i Skövde.

I och med flytten till Stockholm började min äldste pojke i skolan och min fru fick arbete på Huddinge sjukhus. I Stockholm blev familjen kvar till hösten 1986, eftersom jag efter stabskursen fick arbeta på arméstabens utbildningsavdelning med utbildnings- och ledarskapsfrågor. En givande tid med flera civila kontakter inom utbildningsväsendet. Jag fick också tillfälle att delta i de omfattande utbildningsutredningarna 84/85. Resultaten av dessa blev bland annat ett "reformeringsprogram" för

arméns utbildning, som nu efter hand kommer till genomförande in mot nästa decennium.

1986 flyttade hela familjen tillbaka till Skövde efter 5 Stockholmsår. Jag fick ett jobb på milostab Väst och har således fram till i somras varit chef för markoperativa avdelningen där. Under denna tid har jag bland mycket annat fått vara med om en s k "operativ studie" samt det mesta av ÖB:s utredningar under samlingsnamnet FU 88 (Försvarsmaktsutredningar 1988).

Nu är jag 40 år och har fått den stimulerade uppgiften att vara bataljonchef hos Husarjägarna. I uppgiften lägger jag främst att vara utbildningsledare. Jag ser som mina främsta uppgifter att dels ge befälet vid jägarbataljonen det stöd och den kompetens de behöver för att kunna göra ett bra utbildningsjobb, dels besluta och driva igenom den ambitionsnivå i utbildningen som är rimlig m h t givna resurser.

Jägarbataljonen har en relativt ung befälskader. Det innebär ett friskt och frejdigt synsett men begränsad erfarenhet och mognad. Ett problem är att befälets vilja att göra ett bra jobb överstiger vad resurserna medger.

Verksamheten skall drivas med ansvar och respekt. Det innebär bland annat att var och en i sin funktion skall ta ansvar för tilldelade uppgifter och tillgängliga resurser, för personal och material samt för samarbete för att nå uppställda mål. Det innebär också att vi alla skall ha respekt för människan som individ, för hälsa och ekonomiska värden samt för andras åsikter och verksamhet.

Utifrån ovanstående har alla både en rättighet och en skyldighet att framföra och hävda sina åsikter. Men det är viktigt att vi alla inser att försvaret är en del av vårt samhälle och att vi därför inte kan stå utanför vårt samhälles normer och värderingar.

"Tuffhet" ligger inte i en stor kniv, tuggummi och hårda ord. De är bara yttre attribut, som döljer inre svagheter. Jägarförbandens anseende grundläggs i vår utbildning genom ett förtroendefullt samarbete och en hög kvalitet på utbildningen. I det sammanhanget står rätt ställda och konsekventa krav på såväl oss befäl som på våra soldater inte i motsats till ömsesidig respekt.

Om vi ger kvalitet, får vi kvalitet!

MED LIVET PÅ SPEL

av Bo Westerhult

När man funderar på ett lämpligt ämne för en artikel i Livhusarens jubileumsnummer, går tankarna givetvis tillbaka till händelser som inträffat och människor jag mött under snart 40 års kontakt med kavalleriet och K 3. Jag började i den värnpliktiga befälsskolan 1949 och fick efter genomgången utbildning anställning i reserven, där jag ännu kvarstår. De dramatiska händelserna i min omgivning har under denna tid varit många, och det är inte att undra på, när man måste skapa livsfara för att lära sig undgå den. Det har varit tillbud med hästar och ridning, cykel- och biltransporter, det har varit drunkningstillbud, vådaskott, förfrysningar, felriktade artillerisalvor, o s v, sådant som man i militärtjänst kan råka ut för. Såvitt jag kan erinra mig, föranledde dessa tillbud på den tiden inga större rapporter, utläggningar och jakt på någon skyldig. Lika bra var väl det; det gick att taga lärdom av vad som hänt ändå. Jag undrar ibland, om man nuförtiden skulle våga anordna en sådan övning, som vi hade på kadettskolan i Skövde, och som dåvarande löjtnanten Magnus Fornell var ansvarig för. Det gällde skarpskjutning med nattligt eldöverfall på en stab, som var förlagd i ett ödehus i skogarna norr om Karlsborg, i ett område, som staten då hade förvärvat. Med skarpladdade kpistar kröp gruppen i nattmörkret fram till huset, och stormade in i det, vilt skjutande på allt rörligt och orörligt på både botten- och ovanvåning. Kan nutida säkerhetsbestämmelser tillåta något sådant? Den gode Magnus Fornell måste haft förtroende för oss, när han vågade släppa oss loss på det sättet.

Men här gällde det att hitta ett mer ovanligt tema, och till slut stannade jag för några händelser, som visar att livsfaran fanns, där man minst kunde ana den, och där man inte kunde förutse den.

Den första episoden utspelar sig på sommaren 1950. Efter rekryttiden i Umeå fortsatte befälsskolorna vid kavalleriet på K 2 i Helsingborg med plutonchefsskola. En dag som alla andra satt vi några kamrater i matsalen och inmundigade vår lunch. Maten var i regel god och vällagad, men den här dagen fick vi skånsk kalops, som gav åtskilligt tuggmotsstånd. Rätt som det var, där vi satt och tuggade och språkade, så slank en halvtuggad köttbit ner i strupen på mig. Den hamnade precis över luftstrupen, som den täppte till totalt, och gick inte att rubba. Jag kunde inte få den minsta gnutta luft. Jag kunde heller inte få ut någon luft, och kunde därför inte säga något utan blev helt stum. Med hjälp av teckenspråket förklarade jag situationen för mina kamrater, och tecknade åt dem att dunka mig i ryggen. Så skedde också med sådan ackuratess, att jag så småningom hamnade på golvet, eftersom styrkan i slagen ökades, då slagmännen märkte att de tidigare slagen inte gjort effekt. Jag hittade inga tecken för att säga till dem att bära mig till sjukhuset, och väl var det, för vägen dit var lång nog för att hinna bli kvävd. Mitt emot mig satt en kamrat, som påstått sig ha varit med i Waffen-SS, och uppvisat ärr på magen, som han påstod skulle ha varit en skottskada från tyska fronten; den

kunde förstås lika gärna ha kommit från en operation hemma på lasarettet. När ryggdunkningarna pågått ett tag utan effekt, fick jag höra följande kommentar från honom: ”Nu dör han snart; han börjar ju bli blå om fingrarna”. Även en mindre uppmärksam läsare av detta torde redan ha observerat, att han inte fick rätt, men varför? Situationen verkade helt hopplös. Jag kan försäkra, att man ser minnesbilder ur ens liv flimra förbi i ens inre, ungefär som på en filmremsa, när man på det här sättet, vid fullt medvetande, ser döden nalkas. På kortsidan av matsalen låg furirmatsalen. Ut ur denna träder den färdigätne furiren Tage Ekfeldt. Han kände oss väl, eftersom han hade varit med befälsskolorna redan i Umeå. Det var kanske där han skaffade sig den grundkondition och styrka, som senare gjorde honom till en av de främsta svenska 400-meterslöparna. Han märkte att något stod på, gjorde sig informerad, lyfte upp mig från golvet, knäppte upp översta knappen i vapenrocken, gav mig ett rejält slag i ryggen, och jag var räddad till livet. Jag kan försäkra, att många gånger sedan dess har Tage Ekfeldts bild dykt upp i mit inre, med den då gängliga gestalten och det skarpskurna ansiktet, och min uppskattning av honom har inte blivit mindre med åren. Han bär ju egentligen, vid sidan av mina föräldrar, äran av att jag är i livet. Han visade upp de bästa egenskaperna hos en kavallerist: ansvars känsla, sunt förnuft, fantasi och handlingskraft.

Nu förflyttar vi oss till år 1955. Vi var ett dussintal reservofficerare, som var inkallade till ryttartroppchefskurs på K 3 i Skövde. Kursdeltagarna syns nästan alla samlade på vidstående fotografi, och som synes, var dåvarande löjtnanten i reserven (tidigare K 1) Olof Palme bland dem. Han var redan då statsminister Tage Erlanders handgångne man och rådgivare såsom sekreterare i statsrådsberedningen. Han ägnade de flesta av sina lediga kvällar i Skövde till att arbeta med en utredning, som brådskade; jag vill minnas det handlade om studiesociala frågor. När han besökte mässen, var det lätt att halka in på politiska diskussioner, varvid Olof Palme ibland kunde ge prov på den arrogans (om det nu var det), som han påstås ha visat under sin politiska karriär. Det ger en god bild av den dåtida politiska anspråkslösa idyllen, att Olof Palme förflyttade sig med hjälp av en något skamfilad Puch skoter, som Statens järnvägar dessutom till rimligt pris transporterade mellan Skövde och Stockholm; det sista vet jag, eftersom jag körde och poletterade den åt honom.

Olof Palme hade nog blivit en bra officer på aktiv stat, om han hade valt den banan. Han var mycket flitig, han hade starka ambitioner att alltid vara bäst, och han var uppslagsrik. Hans ambition kan illustreras av en nattorientering till häst. Vid sista kontrollen steg han av sadeln för att stämpla kontrollkortet, och var då tillräckligt ouppmärksam för att hästen skulle lyckas rycka tyglarna ur handen på honom, varefter den satte kurs mot kasern i galopp. Eftersom tävlingstiden för ekipaget räknades när sista halvan av det gått i mål, som var på kasernen, satte Olof Palme efter hästen i frysprång för att få bästa möjliga tid.

Ryttartroppchefskursen 1955, från vänster till höger: artikelförfattaren, Bengt Torssell (skymd), Bertil Lyngé, Tom Wachmeister, Asbjörn Olsen, Olof Palme, Philip von Schantz, Håkan Aldén, Tage Lundberg, Lennart Bahre. På bilden saknas Olof Hildebrand, som höll i kameran. I bakgrunden läraren på kursen, dåvarande löjtnanten Mats Brunner.

Bland kursdeltagarna fanns bl a Tom Wachmeister, senare känd som direktör för Atlas Copco m m, därjämte även kunglig kammarherre, under en period med funktion som chef för hovförvaltningen. Även han förflyttade sig med motorfordon, en engelsk sportbil, av märket Austin Healy, om jag minns rätt. Den var typisk engelsk; den kunde köras öppen (hard top eller cabriolet), vilket Tom Wachmeister naturligtvis utnuttjade, och den hade ekerhjul. Den var så låg, att underredet mellan hjulparen riskerade fastna i marken, när föraren körde på övningsfältet och passerade en förhöjning.

En dag skulle Olof Palme få skjuts av Tom Wachmeister för förflyttning till någon övning. Olof Palme hade för färden i den öppna bilen försett sig med en yllehalsduk av avsevärd längd, som han virade flera varv runt halsen, och kastade sedan den ända, som blev över, bak över axeln. När Tom Wachmeister satte bilen i rullning, var det någon uppmärksam person, som kastade sig fram och under höga rop stoppade färden. Olof Palmes halsduk hade fastnat i ekrerna på bakhjulet, som började rulla upp den och sträcka den. Olof Palme var bråkdelen av en sekund från att få nacken knäckt,

vilket hade skett om Tom Wachmeister hade gjort en rivstart. Händelsen är inte unik i historien; den välkända dansösen Isadora Duncan omkom på detta sätt på Rivieran år 1927. Jag har senare undrat, om dessa herrar påminde varandra om denna episod, när de senare träffade varandra i sina höga befattningar.

Sensmoralen av dessa episoder är, att faran lurar, där man minst anar den, även i det militära. Olyckor och olyckstillbud i den militära verksamheten kan inte sägas vara många, med hänsyn till riskerna i verksamheten. Trots att säkerhetsbestämmelserna numera verkar vara betydligt strängare än för några decennier sedan, tror jag inte att verksamheten var riskablare då. Med de episoder, som jag återgivit här, har jag försökt visa, att det inte är möjligt att förutse allt farligt eller riskabelt i den militära verksamheten. Vi måste lita på den enskilda individen för att slippa få verksamheten genomreglerad och därmed stereotypiserad, vilket inte kan vara till gagn för den. Man kan, som ovan visats, komma rätt långt med sunt förnuft, ansvarskänsla, fantasi och handlingskraft. Jag har den förhoppningen, att dessa egenskaper även i fortsättningen kommer att präglade verksamheten på K 3.

SOMMARMARSCHEN 1966 TILL STRÅKEN

av Bengt Sandahl

Sommarmarschen — ett ord med mersmak för äldre livhusarer. I dag kallar man det med ett modernt ord för fältvanevecka. Innebörd och ändamål med övningen var dock densamma — att vänja soldaten vid livet i fält.

Under 40- och 50-talen marscherade så gott som varje sommar, mestadels i augusti månad, hela regementet till häst till västra stranden av sjön Stråken och egendomen Margretholm där man gick i bivack. Här övades under en dryg veckas tid grundläggande övningar i fältlivet, överskeppning med häst, patrullkarls strid, posterings-tjänst och mycket annat. Det inte minst viktiga var naturligtvis att öva soldaten att ta vara på sig själv och sin häst under fälmässiga förhållanden.

Efter "avhästningen" och i och med den nya utbildningen av spaningsskvadron och militärpoliskompani, vilket bl a innebar att regementet motoriserades sökte man sig skvadronsvis nya mål för sommarmarschernä ofta belägna långt från Skövde. Motoriseringen innebar bl a att avstånden krympte och något så befängt som att räkna körmil var ännu inte uppfunnet. Ville en skvadronschef åka till Ramsberg i Bohuslän eller Eksjö och Ränneslätt i Småland med sin skvadron så var det bara att åka. 1966 i augusti återupplivades den gamla traditionen att förlägga hela regementets sommarmarsch till Stråken.

Den grupperingsplats man tidigare använt under den beridna tiden visade sig m h t alla de fordon som nu ingick i organisationen vara mindre lämplig varför ny sådan rekognoserades vid det vackert belägna Olofsborg några km N Margretholm.

Regementets fem skvadroner var organiserade på en spaningsskvadron med personal från 2. och 3-skvadronerna samt ett militärpoliskompani med MP-plutonerna ur 4. och 5.skvadronerna. Livskv var skolskv och utbildade befälet till såväl spaningsskvadronerna som MP-kompaniet samt pyplutonen som svarade för spaningsplutonernas pvgrupper. Chef för spaningsskv var ryttmästare Arne Håkansson, regementschef för K 3 1980—83 och för militärpoliskompaniet var ryttmästare Lennart Brendenius.

Mångårig skicklig utbildare på våra 9 cm pvpjäser, de s k huggpiporna, var fanjunkare Petrus Kastenman biträdd av överfurir Johan Thorp (i dag kapten på K 3 med jägarbataljonen som arbetsplats).

En mönstergill bivack ordnades i nära anslutning till stranden där spaningsskvadronen grupperades för sig och militärpoliskompaniet för sig och trossen på demarkationslinjen mellan de båda enheterna. Självfallet var

det så att även om alla var livhusarer och utåt höll ihop så höll var och en på sitt och en MP gick inte utan vidare in på spaningsskvadronens område eller tvärtom. På den öppna platsen nedanför Olofsborg mitt i förläggningen där hela regementet kunde ställa upp restes en flaggstång och i anslutning till denna det gamla Sekundschefstältet från Småland där sekundchefen och hans stab förlades. Allt befäl och vpl bodde givetvis i tält. Arbetsregleringen och hotellrumsnormer var ännu ej aktuellt varför allt befäl fanns vid och levde med truppen under hela övningen.

Chef för trossen var rustm "Barring" Carlsson. Det var en ganska ansevärd personalstyrka som skulle servas med mat och mycket annat. Regementet hade vid denna tid omkring 550 vpl plus allt befäl som skulle ha tre mål mat om dagen, nattmål, lite extra fika då och då, och lägger man så dessutom till besöksdagens omkring 400 anhöriga som utspisades med lunch i terrängen så förstår var och en att Barring och hans gäng var igång i stort sett hela dygnet.

På söndagen efter 1. veckan samlades anhöriga till de värnpliktiga för att ta del av våra övningar och utbildningen. På denna tid rekryterades personalen till våra krigsförband från hela landet varför här kom människor verkligen långväga ifrån, ja någon ända från Tornedalen i norr och någon från Sölvesborg i söder.

Sekundchefen, överstelöjtnant Bengt Ljungqvist, överlämnar ett pris till sergeant Ingemar Johansson, Skövde, svensk militärmästare på mc och snart beredd att delta i en landskamp i six-days, då det gäller att avverka 30 mc-mil om dagen.

net kom in i bilen och motorn stannade. Han hade ju så noga mätt djupet och dessutom provkört. Vad han inte visste var att någon under tiden flyttat ut hans riktmärke. Seipel uppskattade inte just då skämtet men det gjorde alla åskådare.

De värnpliktiga roade också publiken med allehanda skämtlekar såsom krig på såpad stång över vatten, dragkamp och annat.

Redan på kvällen sedan de anhöriga lämnat bivacken påbörjades förberedelser i form av packning m m och tidigt på morgonen dagen därefter startades en tredygns övning i terrängen Mullsjö-Tidaholm-Hjo-Skövde.

Efter avlämning till sekundchefen följde korum lett av regementspastorn. Medverkade under dagen gjorde också militärmusikkåren i Skövde som förutom att den spelade vid nämnda korum även konserterade under lunchen. Vid detta tillfälle utdelade sekundchefen ett förnämligt pris till sergeanten Ingemar Johansson som tidigare under året blivit militärmästare på motorcykel. (Ingemar Johansson är i dag chef för ÖS-avd på K 3). Ett tack och regementets plakett fick också fru Vera Sager ägarinna till Margretholm för stor gästfrihet mot livhusarerna bl a genom att under många år ta emot oss på sina marker. Därefter följde effektfulla övningar där spaningsplutonen visade "Sammanstöt" varvid ej sparades på vare sig krut eller rök och MP visade respektgivande prov på hur en MP-pluton upplöser otillåten sammankomst på ett torg. De anhöriga erbjöds också tillfälle att pröva på att skjuta, åka med i terrängbil i hisnande terräng och mycket annat. Vår terrängbil 903 var relativt ny och givetvis skulle regementets motorbefäl rustmästare Rune Seipel få visa vad bilen dög till. Han stakade ett spår i terrängen samt för att visa framkomligheten i vatten stakade han noga ut i vattnet i sjön där djupet inte var större än att det gick i höjd med hjulen. Pinnarna sattes hårt ner i botten och för säkerhets skull provkörde han en gång. Detta gjordes någon timme innan hans stora uppvisning skulle ske. När så stunden var inne och alla åskådare var på plats fattade Seipel ratten och stolt styrde han runt sin bana och ut i vattnet mot pinnen där han skulle svänga. Döm om hans förvåning när plötsligt vatt-

TOLKS PÅ K3 - VARFÖR DET?

av Per-Erik Roth

Sedan början på sjuttiotalet har TolKS AMU varit förlagd till K 3 med förläggning i gamla baracklägret i Skövde resp i slutvärnets Ö del efter flyttningen till Karlsborg. En förklaring är säkert, att K 3 alltsedan spaningsskvadronernas tid och än mera genom jägarbataljonernas tillkomst har varit en betydande avnämare av slutresultatet; den färdigutbildade tolken/förhørsledaren/undassen.

Men vaddå: ryska, förhörsteknik och WP/NATO taktik kan man väl lika gärna lära unga män var som helst i Sverige, förslagsvis genom korrespondenskurs i ovanstående ämnen?

Säkert, men inte framgångsrikt utan att dessförinnan ha bibringat dessa unga män den sanna kavalleriandan!

De behöver lära sig kavalleriandan i sin finaste mening, viljan att offra sig och göra sitt absolut bästa i alla situationer allt syftande till att lösa uppgiften!

Personligen är jag lycklig över att ha tjänstgjort med denna uppgift under 11 somrar varav 5 som chef. Tack-sammare uppgift är svår att tänka sig.

Även om de nyinrykta tolkeleverna till Livskv är lika fumliga och glasögonprydda nu som alltid och lika inriktade på teoretiska studier är det en fröjd både för dem själva och på avdelningen tjänstgörande befäl att varje sommar kunna konstatera, att de egentligen i själ och hjärta vill bli jägare i någon form efter att ha provat på livet vid K 3.

Mera fys!

Mera vapentj!

Mera sprängtj!

Artilleriskjutning! (sic!)

Handgemäng!

Strategiska krigsspel!

Fotboll! (Detta har jag förbjudit av skäl som torde vara uppenbara för varje läsare av Livhusaren)

Det är fantastiskt att se hur tuppkammen växer på dessa unga män efter endast mycket få veckor på K 3.

Kort sagt, även om inte varje elev lämnar sin AMU som mästerschyt vill jag påstå, att vi ger dem något viktigare, nämligen en önskan hos alla att vara just mästerschyt men framför allt en god Livhusar! Pergite!

Verba Arma Nostra!

Tolkar — dessa härliga tolkar

TolKS första tvättbyte någon sommar i mitten på sjuttiotalet är just genomfört enligt konstens alla regler och alla är tacksamma över att ha fått ren tvätt, när en yngling upphäver sin röst och säger: "Lt, var och när betalar vi tvättnotan!"

TolKS skall, efter genomförd spaning under dager mot motståndslinje, som försvaras av PBS, genomnästla i skydd av nattens mörker. Jag går främst och finner mig efter ca tio minuter ensam i skogen och blir lite irriterad och undrar varför de inte hänger med. Det logiska svaret kommer från förste man, som säger: "Lt, våra glasögon immar igen, så vi inte ser ett dugg!" Till saken hör, att alla hade glasögon det året.

Skåpsvisitation genomförs och till min oerhörda förvåning finner jag ett skåp vara fyllt med sten! Sopa ur! "Lt, lt detta är geologiskt studiematerial, som jag plockat på Billingen. Oerhört sällsynt!" Dessa stenar finns förmodligen till beskådande vid geologiska institutionen vid Uppsala universitet, om nu någon har intresse av att se på dem!

Alla försäkrar, att de kan simma minst 200 m, men en undrar, varför så stor vikt läggs vid det. I kavalleriet borde det vara väsentligare, att kunna rida, kan man tycka. Det kunde denne yngling, vilket han styrkte med intyg från ridskola i mellansverige!

Allergier av olika slag tycks breda ut sig. En yngling, som redan första dagen blir beordrad, att knäppa ficklocket, blir inte svaret skyldig utan utbrister: "Kapten, livhusar

SÅ BÖRJADE DET

eller

Från Chefen för arméns underrättelsekurser till K 3/Und

av Stig Aaby Ericsson

Hur K 3/Und kom till och vidareutvecklingen mot UNDS redovisar här Stig Aaby Ericsson som var med i starten och Jan Forssberg, nuvarande chef UNDS.

Fram till slutet på 1950-talet var utbildningen för våra underrättelseofficerare spridd såväl till tid som rum, och först då dåvarande generalstabskaptenen Stig Synnergren kom hem från årslång underrättelseutbildning i England och placerades på Ast/Und, beslöts det att försöka samla all underrättelseutbildning och även få fram ett antal specialutbildade lärare.

1960 började så utbildningen i Uppsala förlagd till Stabs och sambandsskolan. Sex kurser för underrättelseofficerare på olika nivåer genomfördes då samtidigt, dock utan någon särskild samordning. Utbildningen fortsatte sedan i Uppsala varje vår några år, men tyvärr var det svårt att få lärare år efter år och den enda kontinuiteten var under-tecknad, som gick under benämningen "samordnande kurschef". Striden om reglementen, undervisningsmateriel, fordon, biträden m m var också hård, varför förutsättningarna att få ett gott resultat var relativt små. Tack vare helhjärtade insatser av den "främlingslegion" som lärare och elever utgjorde, blev dock utbildningsresultatet gott.

När förberedelserna för 1964 års underrättelsekurser pågick uppe i Uppsala blev det snart fullt klart att det på grund av andra stora övningar ej fanns plats för alla i "härbärgen". C Ast gjorde då förfrågan hos Sekundchefen om K 3 med detta korta varsel kunde övertaga utbildningsansvaret för det årets kurser. Så skedde och efter några hektiska veckors förberedelser ryckte över 100 reservofficerare in på K 3. Det var det året tyvärr fyra olika inryckningstider — i stort en ny inryckning varje måndag — och utbildningen blev därför rätt splittrad. Det är dock resultatet som räknas — och det var gott, så gott att det beslöts att Chefen för arméns underrättelsekurser skulle ligga kvar på K 3 och vi hoppades då alla att ett underrättelsecentrum skulle få taga form här på K 3, så att utvecklingen inom underrättelsetjänstens område kunde påskyndas till nytta för hela vårt försvar.

Det blev nu stadga på utbildningen och framför allt på förberedelsearbetet. Nya underrättelseexempel togs fram och lärare "bokades" så långt i förväg att man i stor utsträckning kunde få samma lärare flera år i rad. Hela arbetet underlättades härigenom väsentligt och redan våren 1965 kunde 123 elever utbildas samtidigt vid dessa underrättelsekurser — och med mycket gott resultat.

Under vintern 1968/69 utvidgades så verksamheten och K 3/Und kunde byggas upp. Personal och pengar satsades på detta. En underrättelseexpedition ordnades i kanslihusets 4. våning med handlingar, reglementen, underrättelseexempel, utbildningsmateriel m m. Uppgifter för K 3/Und fastställdes.

Under hela 1960-talet — under uppbyggnadsskedet — fanns inga fasta tjänster vid K 3/Und. Som chef tjänstgjorde jag endast deltid utom under själva kursskedet tre månader på våren och en månad på senhösten. Adjutant och lärare började tjänstgöra endast några veckor före kursernas början. Vid mitten av 1970-talet vidgades K 3/Unds uppgifter — behoven ökade — och personal började kommenderas helårsvis.

Det har varit roligt

- att vara med och bygga upp den centraliserade underrättelseutbildningen från början,
- att tillsammans med ett antal goda arbetskamrater utveckla underrättelsetjänsten samt
- att se utvecklingen från den vårdag 1964 då Sekundchefen, överste Bengt Ljungquist, sa: "K 3 tar över Chefen för arméns underrättelsekurser!"

► L anhöller om, att få ha ficklocket uppknäppt för att snabbare komma åt näsduken vid allergianfall:"

Genomgående under alla år har varit, att de flesta har haft ett eller flera brinnande fritidsintressen. Många är idrottsintresserade, språkintresserade naturligtvis, datorintresserade men även mycket udda fritidsintressen som balett och kinesisk kalligrafi förekommer liksom studium av skalbaggar och allehanda kryp. Det sistnämnda har ibland stört övningar i terrängtjänst, när något kryp visat sig intressantare än att förbereda förflyttning!

Blodtörsten och kampandan är det inget fel på: Lyssna bara på detta exempel på gruppchefens rapport till plutonchefen i taget anfalls mål: "Lt, anfalls målet taget: Alla döda! Ingen ammunition kvar!

Annars är TolKS som vilken husaravdelning som helst!

Från K 3/Und till Unds

av Jan Forssberg

I början av 80-talet uppstod ett allt större behov av att för armén genomföra försök och utveckla system som truppslagsberoende kunde användas inom underrättelsefunktionen. Detta i kombination med det ökade utbildningsbehovet gjorde att CA i början av 80-talet allt mer började se K 3/Und som Arméns underrättelseskola, UndS. I samband med flyttningen till Karlsborg fick skolan status som arméskola och blev Arméns underrättelseskola med eget heraldiskt vapen. Redan de sista åren i Skövde började K 3/Und verka som skola.

Så bildades en utvecklings- och försöksavdelning våren 1983. Inledningsvis fanns tre tjänster, Chef, förhållsledare och biträdande försöksledare tillika materielbefäl.

Tjänsterna tillsattes med mj Schildt, kn S Å Svensson och lt Vauhkonen. Uppgifterna har med åren ökat både i komplexitet och antal. Avdelningen har tillförts flera och mer tekniska specialiserade befattningshavare.

Redan tidigt insåg mj Schildt behovet av kvalificerad arbetskraft för dataprogrammering och försök. Sedan några år tjänstgör därför fem—tio specialuttagna värnpliktiga vid skolan. De får tillfälle förkovra sig själva främst inom dataområdet och samtidigt arbeta åt skolan. En för alla billig och bra lösning.

Efter hand som hotbilden och vår taktik förändrades har utbildningen anpassats.

De grundläggande underrättelsekurserna på bataljons-, brigad- och fördelningsnivå med anslutna artilleriunderrättelsekurser bildar stommen i kursutbudet.

På grund av den förändrade sårhotbilden har två sårundkurser för brigadens resp fördelnings undsårchefer tillkommit. I kursen skall även förbandschefer för framtida MP- och antisabotageförband delta.

Ansvaret att utbilda de viktigaste förbandscheferna för underrättelseinhämtning d v s alla typer av spaningskompanier och jägarbataljonschefer åvilar skolan. Uppgiften är intressant och eleverna bidrar med sin stora bredd till att utveckla den nya spaningsorganisationen och ta fram nya metoder.

På utbildningsavdelningen finns tre tjänster besatta med officerare nivå I. De klarar ej att själva planera och genomföra all utbildning utan liksom vid K 3/Und fordras förstärkning med lärare till de olika kurserna.

Vid UndS byggs en Underrättelsesimulator bestående av två delar. En truppspaningssimulator där främst soldater i spanings- och jägartjänst skall utbildas från och med materiel- och fordonsigenkänning till sammansatta rapporteringsövningar. Den kan även användas till eldled-

ningssimulering. I den andra delen skall befintliga staber och förbandsenheter utbildas och övas samt framtida system och enheter utvecklas. Simulatoren utnyttjar ett kraftfullt datorstöd.

Några siffror om UndS idag 1988

200 elever/år

4000 elevdagar

550 kr/dag är elevkostnaden

2,3 milj kostar utbildningen. Traktamente och resor för eleverna är största kostnaden.

1,3 milj kostar försök och utredning, och

0,1 milj gemensamma administrativa kostnader.

Skolans organisation och bemanning 88/89

C UndS Övlt Forssberg K 3

Stabsavd

Chef Kn Tigerberg S2

Ass Pettersson

Bitr Gustafsson

Utbavd

Chef Övlt Paulsson K 3

Lärare Mj Birgersson P 4

Mj L Forsberg K 3

(Mj Bohman K 3 från 1/4)

Utv- och försöksavd

Chef Mj Einarsson S2

Försöksledare Mj Lindelöw A9

Mj Pettersson S2

Tekniker Kn Persson P 4

Mtrlbef Lt Vauhkonen K 3

Att blicka in i framtiden är vanskligt men en gammal sanning är att ju mindre egna stridskrafter man förfogar över desto viktigare är underrättelsefunktionen så att man får bästa möjliga beslutsunderlag. En annan 2000- årig sanning är att man måste känna sin fiende för att segra, (SAN TZU i "Traktat om krigskonsten" 600 år f Kr.)

Om dessa sanningar beaktas bör UndS framtid vara säker och kanske bli lika omfattande som utvecklingen från CA underrättelsekurser över K 3/Und till dagens UndS.

Kapplöpningarna 100 år på Strömsholm 88-06-12

av Bernhard Englund

I strålände försommarvåder celebrerades kapplöpningens 100 år vid Strömsholm. Himlen var precis så odelat blå som den oftast är under pingsttävlingarna. Alla förutsättningar för succé var med arrangörerna. En jubileums-kommitté ledd av regementschefen med biträde av undertecknad hade utarbetat ett digert jubileumsprogram.

Efter Baron Montesquieus champagnemottagning på slottet kl 10.00 för ett stort antal inbjudna gäster anlände HMK konungen med sina yngsta barn. Kolbäckes musikkår spelade och mässingsinstrumenten glänste i kapp med uniformprakten. Kungafamiljen for i öppet fyrspann till österängen eskorterade av en Husartropp från Helsingborg. Drygt 15 000 åskådare hade då hunnit samlas under ekarnas ljusa grönska.

Arméns musikpluton spelade ståndsmässigt, med virvlande trummor och glänsande horn genomförde man sitt program. Amatörryttarklubbens ordförande Björn Zackrisson höll ett kort och trevligt jubileumstal och där efter ljud Anders Gernhardts välbekanta stämma i etern.

Med Anders som kommentator bjöds publiken på en trevlig minnesuppvärning. De åtta kavalleriregementernas standar fördes till häst med ryttere i respektive förbands uniform m/ä, framför den kungliga logen. Där på följde en förbimarsch av företrädare ur kavalleriets historia.

Speakern riktade så åskådarnas blickor mot den blå skyn. Högt däruppe på 2.000 m höjd, hoppade 3 hoppare ur K3 fritt fall ned mot 600 m. Skärmarna slog ut och en närmast perfekt landning följdes av en snabb flykt in bland ekarna. Hopparna föreställde en fientlig luftland-sättning.

Egna förband, bestående av frivilliga ur Livskvadron K3, stormade fram i bandvagnar och terrängbilar. Anfallet bars fram av en patriotisk publiks bifall. Fienden slogs fort och galant.

— Nu gott folk, basunerade Gernandt ut, skall vi få vara med om något unikt i världen. Undertecknad skulle rida steeplechase mot en arméhelikopter! Låter det ogenomförbart? Alls icke. Helikoptern hade att hålla sig högst en halv meter över marken och "hoppa" samma hinder som hästen. För att tvinga ner helikoptern måste den dessutom passera under ett antal uppspända linor. Att sitta till häst snett under den ilsket brummande och blåsande helikoptern och vänta på starten var nog så nervigt. Gernandt skruvade upp spänningen näst intill det olidliga. Hur som helst hästen vann med en längd och speakern undrade om det inte var dags att sätta upp beridet kavalleri igen. Majestätet nickade instämmande.

CA mfl blev något mörka i ansiktet då helikoptern flög in under ekarna och slog av en stor gren av en arms tjocklek. Grenen kapades emellertid enligt uppgjord plan.

Så avslutades den militära delen av jubileumsdagen med att de åtta kavalleriregementenas pris reds. Samtliga jockeyer i uniform m/ä. Även detta lopp vanns av en Livhusar, nämligen Majoren Lars Svärd som rest från USA enkom för att rida detta anrika lopp.

Folkfesten fortsatte med ett antal lopp, med Svenskt Grand National som kapplöpningssclou. I detta lopp fanns dock ingen Livhusar med.

Kungafamiljen avtågade och en välregisserad dag var till ända.

Göteborgs skvadrons deltagande i smålandshusarernas sextioårsjubileum

av Rune Johansson

Inbjudna av Föreningen Smålandshusarer att övervara föreningens sextioårsjubileum samlades 18 livhusarer från Göteborgs skvadron lördagen den 11 juni för avfärd mot Eksjö med vår ordförande Bengt Åhslund i täten. Resan företogs i minibuss och privatbilar.

Vädret var strålande och förblev så även under söndagen.

Vid framkomsten till Eksjö serverades lunch på Ränneslätt genom lottornas försorg.

Inkvartering i Skedalabaracken.

Ur lördagens program kan nämnas avlämning till militärbefälhavaren generallöjtnant Carl Björemar.

General Björemar höll därefter ett anförande varvid han bland annat berörde "regementsdöden" på tjugotalet samt kom in på vad som nu håller på att ske med vårt försvar. Hans slutmaning var "Folket vill försvara sig. Ge det vapen",

Därefter följde uppvisningar av Smålandshusarernas fem skvadronen, Smålands karoliner, de skånska kavalleriregementena och götaartilleri.

Det var som i gamla tider, hästarna vrenskade, sablarna blänkte i solskenet och dammet yrde.

En anslående syn att få se ett hundratal ryttare i modell Å från de gamla kavalleriregementena samt Göta Artilleri dundra fram över fältet med gevär ut.

Dagens uppvisningar avslutades med förbimarsch för militärbefälhavaren.

Tyvärr kunde inte livhusarerna visa upp sig i modell Å eller till häst.

Dagen slutade med middag på Stadshotellet med dans. Under middagen hölls tal och överlämnades minnesgåvor. Bengt Åhslund höll vårt tal och överlämnade en minnesgåva från Göteborgs skvadronen.

Söndagen började, efter en av lottorna serverad frukost, med ryttarmarsch genom staden. Ceremoni vid ryttarstatyn på torget därvid ryttmästare Gomer Brunius nedlade en krans.

Nya uppvisningar på Ränneslätt. Intressant var att se Smålands karoliner i autentiska uniformer med en pukslagare på dragen kärra, som slog takten för de marscherande. Tanken gick då tillbaka århundranden i tiden, då Carl XII:s karoliner på så sätt marscherade fram över de ryska vidderna. Hur orkade folket.

På eftermiddagen sedvanlig högtidlighet vid Ryttarstatyn på torget. Musik, marcia carolus rex, finska rytteriet etc. Fältgudstjänst av kyrkoherde Bengt Nordfeldt.

Avslutningsvis förbimarsch för Standaret av fotfolk och ryttare. I täten för vår avdelning marscherade Bengt Åhslund åtföljd av standarförare Rune Ericson.

Besöket i Eksjö avslutades med mottagning på Öfrabo hos ryttmästare Gomer Brunius och hans maka Sonja. Därefter ställdes kosan mot Göteborg.

För resans genomförande framfördes i första hand ett tack till överste Bengt Blomqvist för ekonomiskt bidrag till transporten. Vidare tackas medlemmarna Rune Ericson, David Jägerbring och Arne Wagners, som dels ställde bilar och buss till vårt förfogande och dels körde.

Det var bättre förr - på spaningsskvadrons tid

av Uno Bohman

Förändringarnas vindar sveper in över försvarsmakten. De sliter hårt i flera landskapsgeneralers fanor och standar. Regementen med flerhundraåriga traditioner och ärofulla minnen utkämpar nu sin kanske sista strid.

Frivilliga av olika slag ansluter sig som i gamla tider till sitt förband. En förstärkning som verkligen behövs.

Vårt husarregemente upplever kanske hotet mot förbandet svagare än många andra. Men förändringar blir det säkert i någon form. Utbildningen av jägarbataljoner kanske försvinner och militärpolisutbildningen återkommer.

Pendeln slår fram och tillbaka. Kommer spaningsskvadronerna också tillbaka?

Spaningsskvadronerna, fördelningschefens truppspaningsförband, skapades i anslutning till ett tidigare nedläggningsshot. Har vårt regemente i modern tid utbildat ett mer resursstarkt och intressant förband? Ett förband där den verkliga "kavalleriandan" kunde leva vidare. Jag har haft förmånen att i min krigsbefattning få uppleva och genomföra många krigsförbandsövningar, från spaningspluton till milostab.

Någon dag efter officersexamen på Karlberg inställde man sig på regementet för tjänstgöring. Tre nya fänrikar anmälde för sekundchefen Bengt Ljungqvist och dåvarande stabschefen Eric Hedenstierna. Sekundchefen såg skarpt på oss, varefter han sa: — "Ni har Era hästar i klockstallet och plutonerna på 3:e skvadron. Det är bara att sätta igång. Välkomna hit".

Några dagar senare förde vi krigsförband i trakten av Ystad under ledning av skvadronchefen Jan Forssberg. Karlbergschefens avskedstal med råd och tips ersattes snabbt av skvadronkvartermästare Låth:s "te'sägelse".

I spetsen för sin spaningspluton fick man se mycket av Skåne och lära sig att i praktiska försök omsätta det Karlbergslärarna sagt. Vid ett tillfälle fick vi order av skvadronchefen att utföra överfall på en större fientlig stab öster Sjöbo. Tiden var knapp och oktobernatten mörk. Chfsrekognoseringen kunde dock konstatera att det var en mycket stor stab. I gryningen slog vi till med en gålust som bara finns vid kavalleriförband. Den första stridskontakten var en häftig eldstrid med ett stort antal fientliga militärpolis, därefter kunde grupperna förvånansvärt enkelt fortsätta mot respektive slutmål.

Med viss belåtenhet kunde man som chef för överfallsstyrkan konstatera vilket kaos vårt överfall åstadkom. Jag gav signal för återsamling. Vi kom gruppvis till "återsamlingsplats 1" varma och upphetsade av striden.

Men ännu mer upphetsade var de blågulmärkta stridsdommare, som med stort besvär hade hakat på de bakåtryckande husarerna.

Då de hämtat sig såpass att de så småningom kunde få fram sammanhängande meningar, förstod jag, att vi just gjort överfall på den samlade övningsledningen för den aktuella försvarsmaktsövningen.

— "Vem i h-e har gett Er möjligheter att fara in på detta viset i våra stabshytter!" skrek en "blågul" till "PV-Larsson". Larsson stod där maskeringsmålad med nyss tagna kartor under armen. Han svarade med en enkel gest. "PV-Larsson" visade sin gradbeteckning. Han var ju befäl! Vicekorpral och chef för PV-gruppen. Efter en mycket lärorik och givande KFÖ återlämnade vi krigsmateriel och övrigt till mobförråd respektive P 7.

Det AKTIVA BEFÅLET stannade kvar några dagar efter uttryckning för rapportskrivning med mera. Vi lånade några hästar och red ut genom strandskogen, längs "lämpliga landstigningsstränder" och över tidigare utnyttjade stridsskjutningsfält.

Genomsnittsåldern inom officerskåren var i början av 70-talet mycket låg vid vårt regemente. Detta innebar att jag som mycket ung löjtnant fick ta över en skvadron i Kristianstadsområdet, tidigare förd av såväl Arne Håkansson som Per Blomqvist. De krigsförbandsövningar, som jag fick planlägga och genomföra med det förbandet under 70-talet, tillhör mina bästa militära minnen. Spaningsskvadron var ett elitförband. I stort sett alla de 156 ingående värnpliktiga hade befälsskattning. Varje grupp var ett "rullande motståndsnäste" med granatgevär, kulspruta, pansarskott, granater m m.

Jag fick plutonchefer direkt från Karlberg. Fortfarande iförd vit högtidsuniformsskjorta hämtades "nybakade" fänriken Lars Forsberg vid Kristianstads järnvägsstation. Snabbt ombyte i skvadronstabens folkvagnsbuss. Därefter ut i duggregn, mörker och en tillämpad momentövning. Fänrik Lars Forsberg framryckte några dagar senare som förplutonchef mot Halland och slutövning.

Det kanske mest spännande under den slutövningen var övergången av Nissan. Vi visste genom avlyssning, att ett fientligt infanteriförband hade, efter långa förberedelser, vadat över Nissan söder Oskarström. Dammarna längre norrut var stängda och vattendjupet ca 70 cm.

Beslut fattades snabbt inom skvadronsstaben.

— "Vi går över Nissan i skydd av mörkret".

Allt gick bra inledningsvis. Men då hälften av förbandet nått andra stranden stiger vattnet kraftigt. Ingen visste ju ►

ETT RESEÄVENTYR SOMMAREN 1988

av kapten Bengt Weimenhög

I början av juni månad i år fick Husartroppen i Helsingborg genom mj Chr. Braunstein K 1 inbjudan till deltagande i "1 st Historical European Military Championship i Seregelyes i Ungern 4 sept. 1988.

Undertecknad ombads med anledning härav av husartroppens ordförande att utforska möjligheterna för troppens mest avancerade ryttare att tillägna sig sabelfäktningstekniken till häst på den korta tid som stod till buds.

Utmaningen tilltalade mej, och vi satte omgående i gång med en omsorgsfull och målmedveten träning. Några illusioner om placering hade jag inte, men friskt vågat lär ju vara halften vunnet. Med Livhusarernas valspråk Pergite klingande i örat anträdde den 29. aug den långa resan söder ut över Köpenhamn-Hamburg-Wien till Budapest dit vi anlände den 30. på em. Tävlingsplatsen låg sex mil söder om Budapest i en liten by som heter Serègeyeles (på systemfranska Kärrageschej). Här inkvarterades vi i ett slottshotell, Tauroscastely Hotel.

Vår resepackning var mycket tung, då vi förutom personlig utrustning även medförde egna sadlar med vojlockar,

kandar och manskapssablar, och givetvis husaruniformer.

Att vi tagit med egen hästutrustning skulle visa sig mycket välbetänkt. K 1:arna tilldelades ungerska manskapssadlar, som till synes inte sett någon sadelpasta sen krigsslutet. Våra manskapssadlar äro rena Rolls Roysen jämfört med de ungerska. Vi ha ju våra sablar hängande i krampor på sadeln. En ungersk husar bär sabeln vid livremmen, så det var för våra Stockholmsvänner att med balsnören få sablarna att hänga på svenskt manér. För att inte tala om avsaknaden av kandar, som ju är ett måste vid all sabelfäktning till häst. Tillkomsten av kandet har för övrigt en gång i historien omändrat hela Europas karta, då ryttarhorderna från öster med ena handen helt behärskade hästen och skötte vapnen med den andra.

Dagen efter ankomsten blevo vi svenskar tilldelade hästar. Hästbivacken var mycket ändamålsenlig och rymde ett femtiotal hästar. Den hade en mycket stabil rörstomme, som bar upp tak och väggar av kraftig plast. Allt i en öppen fyrkant. Denna hästbivack stod helt emot ett or-

► någonting om vårt beslut och nu hade man åter öppnat dammarna. Snabbt tvingades vi utnyttja alla wirar från terränglastbilarna och koppla ihop fordonen som sedan, mer eller mindre flytande, drogs över till tänkt strand.

En strax därefter fångad artilleriofficer som bl a medförde en hel del sambandshandlingar gjorde att möjligheterna att påverka övningen ytterligare ökade. På ett märkligt sätt kunde vi ge vilseledande order till A-sidans förband. Bäst minns jag ett tidigare vilsekommet stormkompani. Nu fick det "högre chefs" order och försvann därefter miltals och under flera dygn från övningen. Den tillämpade delen av Hallandsövningen blev för mycket för många av A-sidans förband.

Vid slutgenomgång på Hallands regemente sa dåvarande militärbefälhavaren Lange att: —"Vid det tillämpade skedet fanns det bara en som med säkerhet visste var de olika förbanden på A-sidan fanns och det var den fientliga spaningsskvadronchefen.

Krigsförbandsövningen avslutades med som många andra med ett pampigt intåg i Kristianstad, förbimarsch och uppställning till musik på P 6 kaserngård. Dåvarande militärtolken, utnämnde kornetten Johan René tjänstgjorde som standarförare och en mycket nöjd fördelningschef, överste Melin utropade — "Kom tillbaka om en månad så bjuder jag på middag och tårta!"

Det starkaste intrycket från spaningsskvadronstiden är den fältmässiga inryckningen och mobiliseringsövning-

en vid en liten gård i skogarna norr Ovesholm. Skvadronen mobiliserade under eftermiddagen, order gavs och med tänd mörkerbelysning rullade plutonerna ut strax före midnatt för att spana mot en stor fientlig luftland-sättning ca 8 mil längre söderut. En helt tillämpad övning.

Såväl spaningsskvadronerna som mobförrådet är borta sedan flera år. Men kvalificerade underrättelseförband behövs mer än tidigare och fortfarande ligger underrättelsetjänsten mycket bra till för kavalleristen. Låt oss därför fullfölja traditionerna och utnyttja de kunskaper och erfarenheter som fortfarande finns. Slå vakt om truppslaget med dess särdrag.

Fördelningschefen, överste Melin och skvadronchefen Bohman vid övergång av vattendrag under KFÖ 1970.

kanliknande skyfall några dagar senare. Vid detta oväder blåste både flaggor och reklamskyltar och div annan rek-visita på själva tävlingsplatsen all världens väg.

Min egen uppfattning om hästbeståndet var inte helt tillfredsställande. Flera av hästarna voro såriga i manken på grund av sadlarnas låga framvalv. De tjocka vojlocksskivorna som finns på våra manskapssadlar saknades helt på de ungerska och det ska minsann till kraftiga hästfilter för att motverka tryckskador i manken, i all synnerhet när frampackfickorna utgör en ytterligare belastning på valvet. En civil sadel har ju mycket utskuret framvalv.

K 1 ryttarna visade efter någon dags träning på dessa ganska odresserade hästar med tidigare beskriven hästmundering prov på sin ridskicklighet och utförde tävlingsmomenten i både sabelhantering och hinderhoppning på ett tillfredsställande och lovande sätt.

Så kom då tävlingsdagen lördagen den 3. sept. Maken till uniformsprakt har jag inte sett sen 30-talet. Ungrarnas olika lag med massvis med snörmakerier på både den vanliga dolman men också på den fårpälsfodrade dolman som varje ryttare bar över axeln. (På vårt regemente har jag bara sett översten bära en sån pälsfodrad dolma). Höga plymer i mössorna, och korta kroksablar vid sidan, för att inte tala om polackerna med påfågelsfjädrar i mössorna och breda kroksablar vid sidan. Uniformernas bjärta färger kan bara en Bengt Grieve göra rättvisa åt. Våra skånska husarer sågo i det sällskapet tämligen all dagliga ut. Äktsvenskt så det förslog tedde sig våra vänner från Livgardets dragoner i sina ljusblå uniformer med breda vita revärer. Stil och elegans över dessa ryttare med bl a mj Braunstein, Nyblæus, kn Beyron Johansson.

De olika tävlingsuppgifterna bestod i en c:a 25 km lång ritt. Under denna ritt fanns 10 st specialstationer. Där förekom bl a hugg- och stickövningar, karusellmomenten, skjutning avsuttna med ungerska armégevär, skjutning med pistol i galopp, klättring uppför och utför branta backar, hinderhoppning över fasta hinder, hoppning in och ut i fårfällor, hästhållning 10—15 m från avfyrande kanon, erövra ett standar, vattenhinder, annan ryttares häst som handhäst, hopp över diken. (Jag ser för min inre syn mina gamla ryttarkamrater från trettioalet när dom läser detta).

Tävlingarna avslutades med uppträdanden av de deltagande lagen i sina pråliga paraduniformer på turfen framför Tauros-kastely hotel inför en publik på c:a 7.000 personer som sakkunnigt applåderade inte minst svenskarnas insatser. K 1:s lag red på det valfria programmet en "roses" varvid överlämningen av rosen av den segrande ryttaren med ett vikt språng ur sadeln till den vackraste damen på hedersläktaren rönte publikens stora förtjusning och uppskattning.

Trots den stora skillnaden i språk och kultur voro de ungerska kollegerna mycket meddelsamma och uppriktigt glada över vårt deltagande och på deras gästfrihet

kunde man inte missta sig. Detta gäller i högsta grad våra värdar, men även på det lägre planet var det ett nöje att på tyska, engelska eller franska utbyta erfarenheter, naturligt nog med hästen i centrum.

Varje morgon kl sex tog jag en promenad genom slottsparken till hästbivacken. Där hälsades jag av stallchefen som absolut ville bjuda på ett glas vodka. Glaset sköljde han av i en av hästarnas vattenspannar. Vi blevo efter hand riktigt goda vänner och han inbjöd mej att äta morgonmålet med honom. Han bjöd på kokt braxen som simmade omkring i ett sjudande rödbrunt spad av paprika och tomater i en plåthink över öppen eld bakom hästbivacken. Han såg ut som hälsan själv, men påstod sig lida av läderallergi. När jag deltagande beklagade denna åkomma som oturligt nog drabbat just en kavallerist som dagligen sitter i sadeln och har lädersaker runt omkring sej, och på min fråga hur det hela inverkade på honom, fick jag med ett sorgmodigt leende beskedet att han hade huvudvärk varje morgon han vaknade med stövlarna på.

Svenskarnas insatser i detta första historiska militära mästerskap renderade i en 3. och en 6. plats bland 12 nationslag. Detta får anses hedersamt, och utgör en bra grund att bygga vidare på. Världens gränspolis blev etta, och deras statspolislag tvåa. De hade en klar favorit av att rida på hemmaplan på egna hästar.

På hemresan hade vi planerat ett besök på Spanska Ridskolan i Wien, men väl där fick vi veta att ridskolan var stängd och i stallarna fick vi p g a infektionsrisken inte komma in. Efter ett telefonsamtal med direktionen, där jag talade om att jag var livhusar från Sverige på hemresa från EM i Budapest med 9 skånska husarer, blev det dock ett "sehr herzlich willkommen". Att ha varit i Wien och inte ha sett Ridskolan invändigt, kan väl närmast jämföras med att se Neapel och inte dö.

Släktskapet med regementet är förpliktande, men dess goda rykte är en ovärderlig tillgång. Det är förvisso inte första gången jag erfarit detta.

Hur blev då ordningsföljden svenskarna emellan? Jo den följde helt den gamla kavalleristiska rangordningshymnen:

Först kommer Gud Fader och Bonden och Prästen
Men förresten framför prästen sätter jag Hästen
Sen kommer Husaren, därefter Dragonen
Som gives ej differens till personen
Med undantag för de himmelska tingen
Framför hästar och hästkarlar sätter jag ingen.

Med Livhusarshälsningar till vännerna på K 3 och K I

P S. Efter predikan i söndags i Farhult, gratulerades jag av prästen till framgångarna i Ungern. Vi äro dock så goda vänner att jag hoppas han har överseende med rangordningen. D S.

LIVHUSARMUSEET

Hur det började - hur det är i dag

av Stig Aaby-Ericsson

Efter indelningsverkets avskaffande blev det aktuellt att skapa ett regementsmuseum vid Kunglig Livregementets husarer i Skövde. Den 7. mars 1907 beslöts detta på regementsorder, varvid ryttmästaren, friherre Wilhelm von Essen och löjtnanten, friherre Gustaf-Adolf Klingspor fick uppdraget att ordna och handha museet — förmodligen Sveriges första förbandsmuseum.

Under årens lopp flyttades museet flera gånger och 1935 förlades det till Erik Ugglas skola. Under kriget evakuerades samlingarna från Skövde och efter beredskapsåren saknades lokaler, varför samlingarna till stor del låg nedpackade på regementets vind, där de for mycket illa.

I början av 1970 insåg man att något måste göras åt alla dyrbara och sällsynta museiföremål, om de ej helt skulle förstöras av fukt, mal och råttor. Reservfanjunkare Herbert Pettersson åtog sig uppdraget att samla ihop, packa upp och inventera vad som fanns. Han färdigställde också 1972—1973 delvis "Utnäs löt-rummet". Tyvärr avstannade arbetet när Herbert Pettersson slutade vid K 3.

Den 17 jan 1975, regementsorder nr 3/75, tillsattes av dåvarande Sekundchefen, överstelöjtnant N G Malmström en museikommitté. Denna bestod av ordförande, Stig Aaby-Ericsson, och två representanter för varje befälskår. Från arbetets början var major Sven Littorin adjungerad ledamot. Hans oerhörda personminne och stora kunskap om hästar och materiel var till ovärderlig nytta.

Denna kommitté arbetade helt på ideell och frivillig grund. Svårigheterna var många. Tid, arbetskraft, lokaler och pengar vållade kommittén stora problem, men tack vare Regementschefens, överste Magnus Olson, och många andras helhjärtade stöd, kunde Livhusarmuseet i Skövde invigas den 3. december 1976. Detta museum bestod av åtta delar vilka benämndes: Utnäs löt, Sanna hed, Gärdhem, Bildarkivet, Örebro skvadrons expedition, Stallmuseet, Husartorpet och Depositionen i Skövde museum.

Då riksdagsbeslutet tagits 1982 att K 3 skulle lämna Skövde, blev det många och långa diskussioner om hur det skulle förfaras med museet. Det stod dock snart klart för alla intressenter att förbandets museum skall vara vid och vårdas av det levande förbandet. Dåvarande Regementschefen, överste Lars Andersson, tillfrågade mig då, om jag ville åta mig uppgiften att flytta och bygga upp museet i Karlsborg,

vilket jag med glädje åtog mig under förutsättning att vi kunde presentera vårt fina museum i minst lika bra lokaler som de nuvarande samt att jag fick lämpliga medhjälpare till förfogande. Lokalerna borde dessutom vara så belägna att besökare lätt kunde hitta dit.

Diskussionerna var många, "förhandlingarna" ännu flera, och det var mycket svårt att komma till beslut. Men tack vare många "höga" herrars välvilliga inställning och intresse för museet löste sig det hela på ett mycket tillfredsställande sätt. Markenteriet flyttade under våren 1984 ur sina lokaler i slutvärnet och Livhusarmuseet fick hela den stora och vackra serveringslokalen jämte vissa biutrymmen. En bättre utställningslokal kan man ej tänka sig. Dessutom skulle ju här bildas ett kulturellt centrum med garnisonskyrkan i mitten på andra våningen och Fästningsmuseet och Livhusarmuseet på var sin sida av slutvarnsgången.

Under sommaren omändrades och iordningställdes lokalerna och under hösten överflyttades alla museiföremål till Karlsborg. Depositionen i Skövde museum fick naturligtvis kvarstanna där för att minna om Livhusarernas tid i Skövde. Husartorpet, som ju tillhör kamratföreningen, fick kvarstå på sin nuvarande plats i Gärdhems trädgård med alla hästgravstenarna runtomkring. Min förhoppning är att området skall kunna skyddas för framtiden och att Göta Trängregemente väl skall vårda området. Klockstallets inredning, det sista helt oförändrade militärstallet, måste tyvärr helt monteras ner. Här skulle byggas plutonsförråd. Ett kulturmord!

Uppbyggandet av museet i Karlsborg skedde under tiden september 1984—april 1985. Sanna Heds-modellen utgör ett härligt blickfång mitt i den vackra lokalen och två stora väggmontrar är fyllda med kavalleriets alla modeller av blank- och skjutvapen. De tre epokerna Utnäs löt, Sanna hed och Gärdhem har byggts upp intill varandra och med skyddande glasväggar framför.

En del av lokalen upptar all sorts ridutrustning från 1700-tal till nutid. Ja, mycket mer finns i museet, men allt kan ej beskrivas — det måste ses!

Den 19. maj 1985 överlämnades museet till regementschefen, som i sitt tal bland annat framhöll att Livhusarmuseet nu var en del av Karlsborgs museum. Därefter invigdes museet av Militärbefälhavaren konteramiral Bengt Rasin.

Karlsborg hade fått ytterligare en turistattraktion och ett fint kulturcentrum.

Ja, nu har vårt museum varit på plats i nya, fina lokaler i Karlsborg i snart fyra år. Alltifrån öppnandet har ständigt "nya" gamla föremål tillkommit. Jag vill här särskilt nämna den stora, skalenliga modellen av K 3 kasernområdet i Skövde som tillverkats och skänkts av löjtnant Ulf Malmros. Mellan 25.000 och 30.000 personer har årligen besökt museet under dessa år.

Vi som arbetat med museets uppbyggnad i Skövde, flyttning till och återuppbyggnad i Karlsborg har varit ett fint arbetslag — ingen nämnd och ingen glömd — som gjort vårt bästa i ambitionen att för eftervärlden spegla den beridne Livhusarens betingelser.

Resultatet? — Därom skall vi ej döma. Vidstående bilder säger en del verkligheten säger mer.

Livhusarmuseet är värt ett besök!

MANÖVER I TIVEDEN

av Per Blomquist

Överste 1 Per Blomquist nu chef för Älvsborgs Regemente och försvarsområde berättar här några minnen från den stora Närkemanövern 1963 där K 3 deltog med två spaningsskvadroner den ena förd av dåvarande löjtnanten Arne Håkansson och den andra av löjtnant Göran Sjövall vår nuvarande regementschef.

Manöver genomfördes våren 1963 med deltagande av ett stort antal förband bl a en brigad och på motståndarsidan två spaningsskvadroner från K 3. Spänningen var stor. Skulle våra nyuppsatta spaningsförband klara uppgiften att både spana och genomföra störande verksamhet — överfall och eldöverfall.

Vi var vältränade och jag hade nöjet att som stridsdomare följa fänrik Jan Forssbergs spaningsplut.

I nära ett dygn spanade plutonen mot något som skvch ansåg var en brigadstab. Fänrik Forssberg rapporterade ”ingen brigadstab”. Det kan vara en badplut. Skvch gav sig inte. Han hade flera källor och spaningsplutonen fortsatte enträget spaningen och sökte innästlingsväg.

På morgonen strax före gryningen fann man en perfekt innästlingsväg mot badplutonen ? eller brigadstaben?! Det var en brigadstab! Fänrik Forssberg organiserade snabbt och elegant ett perfekt överfall. Vaktstyrkan stängdes inne, överfallsstyrkan förgjorde stabspersonalen, handlingar togs, urnästlingen var säkrad i skydd av grupperade understödsvapen och minering. Emellertid gillade inte fienden läget utan slagsmål utbröt! Stridsdomaren hade att ingripa och skilja de stridande åt. Efter hårt slagsmål och några blödande näsor på livhusarerna kunde jag konstatera att spaningsplutonen gjort ett bra jobb. De berömdes men jag hade anledning att återvända till brigadstabens personal, ett stort antal officerare och soldater.

Här möttes jag av besvikna men också av glåpord om ”jävla kavallerister” och än värre tillmälen som ej kan fästas på pränt . . . Officerarna skrek i mun på varandra och omringade mig. Jag klarade ut att på denna plats för jag befälet och är övningsledarens — general Lehusen — representant. ”Vem för befälet på denna stab?” ”Det gör jag” svarade en kapten. ”Jag heter Wigardt och kan legitimera mig”. Mitt svar blev. ”Bra, anbefall officerarna att lämna den här platsen så att vi kan talas vid”. Kapten W försökte efterkomma befallningen men lyckades inte. Då redogjorde jag i närvaro av de mindre väl disciplinerade officerarna för övningsbestämmelserna. Skrän

och glåpord tilltog. Jag lämnade platsen och hade säkert glömt det hela om inte följande inträffat.

Nästa dygn kom sekundchefen, Bengt Ljungquist och frågade mig. ”Vad har du ställt till med?” Jag hade med tanke på ytterligare uppdrag, vilka följde på överfallet, spaningsplutonens goda prestationer främst i mitt medvetande. Sekundchefen meddelade att jag hade rapporterat för dåligt uppträdande till general Lehusen. Jag försökte protestera men det var tydligen för lamt. Rapport fanns kvar till slutgenomgången. Då såg jag tre personer samtalande — general Lehusen, sekundchefen och generalstabskaptenen Wigardt.

Efteråt meddelade sekundchefen mig ”Vi har nu strukit ett streck över det hela.” Jag svarade. ”det strecket har inte jag varit med om att stryka.” Jag begär att få förklara.” Det var inte lätt ty kapten Wigardt var mycket trovärdig ”som blivande general”.

För att göra en ännu längre historia kort fick jag den bästa rapport av min sekundchef i efterföljande skriftväxling och efter lång tid total upprättelse.

Livhusarer tar alltid sin uppgift på allvar och sätter sak före person! Kanske man trots detta borde ha varit lite smidigare. Jag var nyutnämnd löjtnant och de kapten.

Tankar om jägarbataljoner. Och litet till

av G Hellquist

Överstelöjtnant Gustaf Hellquist med lång erfarenhet av jägarbataljonen bl a som försöksledare åren 1976—77 och som den förste att föra krigsbataljon redovisar här några tankar.

Den korta period jag tillhört kavalleriet har präglats av en nästan oavbruten kamp för truppslagets existens. Tillvaron har varit likartad under betydligt längre tid. Genom 1925 års försvarsbeslut strök halva truppslaget med. Den gången kom K 3 ganska billigt undan.

Just nu är jägarbataljonen åter under debatt. I FU 88 kan man läsa att utbildningen bör överföras till tre infanteriregementen.

Hittills har vi överlevt tack vare realistisk självvrannnsakan och framsynt anpassning till taktik- och teknikutveckling. Därutöver har vi stött oss på en djupt rotad förbands- och truppslagsanda, som bottnar i samspelet mellan ryttare och häst. Den som upplevt detta, behöver inte analysera sönder dessa fakta.

Min utgångspunkt för tankar om framtiden är att tack vare anda, disciplin och förmåga är kavalleriets förband fortfarande en omistlig tillgång för vårt försvar.

► I dag är det ohållbart att tala om elitförband, d v s del av truppslagets identitet. Man bör inte profilera sig i dag — hellre nivellera och påvisa teoretisk, allsidig användbarhet. Ingen tycks längre tro på kraftsamling av utbildning och enkla stridsplaner. Se bara hur vi driver våra s k tillämpade försvarsmaktsövningar . . . Förband som i dessa sammanhang gör prestationer utanför fastställt spelprogram har intet gott att vänta. Det är ute att vara yrkesstolt och att hävda sitt truppslags överlägsenhet i de kunskaper och färdigheter, som en gång motiverat truppslagets tillkomst.

Vi som arbetade fram dagens bataljon utnyttjade en mycket lång tids erfarenhet och kunskaper. Detta gällde såväl utrustning som förmåga att överleva. Vi arbetade också med några förutsättningar, som vi ansåg ovedersägliga, t ex:

— det kommer alltid att uppstå ett djup i händelse av krig

— strid på djupet av fiendens område kan — rätt ledd — vara av mycket stor betydelse för den slutliga utgången därför att det moderna kriget är en gynnsam miljö för jägarstrid

- ingen "front"
- stora djup, långa förbindelser
- motorisering
- ökat transportbehov av ammunition m m
- sårbar teknologi
- den enskildes psyke

— det krävs minst fem antijägare mot en utbildad jägare.

(Eller: den enskildes kunnande har större betydelse än numerären.)

— det kommer alltid att bli annorlunda än vi planerat. Därför krävs särskilt mycket av jägarchefer utan underhållslinjer och närhet till andra chefer och andra förband.

Bl a mot denna bakgrund och relativt snäva ramar för personal och materiel växte jägarbataljonen fram.

Från begynnelsen var inriktningen av utbildningen mycket entydig: striden på djupet var huvuduppgiften. Efter hand uppstod krav på flera möjligheter att utnyttja bataljonerna. Vad som skett under åren är ej lämpligt att redovisa här m h t sekretess. Under tiden har förändring av organisation och utrustning skett. Kvar har dock stått förband, som varit synnerligen väl skickade att lösa krigsuppgifter, främst ren jägarstrid. Andra uppgifter, t ex anfall mot en i oväntad riktning framryckande fiende har tillkommit efter hand.

Om det operativa behovet kvarstår av bra jägarbataljoner vore det djupt olyckligt om dessa växlades till odefinierbara blandbataljoner. Det måste löna sig att utbilda bra förband i fred. Att nå bra resultat kräver hårt arbete av kloka människor i decennier.

Det är åter dags att slåss för vår särart. Vi måste ännu tydligare än förr klargöra målen för vår utbildning.

Ingen kan utbilda jägarbataljoner bättre än vi, och vi behövs som jägare. Vi behöver mera tillämpade övningar och färre övningsbestämmelser.

K 3 i försvarsmaktsutredning 1988 (FU 88)

FU 88 innehåller ett antal delutredningar. Dessa har legat till grund för den beskrivning av konsekvenserna av försvarsbeslutet 1987 (FB 87) som ÖB 1988-09-30 lämnade regeringen. Beskrivningen har fått formen av ÖB Programplan för perioden 1989-92.

Ett mycket omfattande studiearbete har på kort tid genomförts i syfte att bl a finna den arméstruktur, som bäst svarar mot FB 87 operativa inriktning och prolongerade ekonomi.

Öb viktigaste slutsatser är följande:

”Då ingen av (de studerade) strukturerna uppfyller behovet av antalet brigader talar detta för att man med utgångspunkt i 1987 års riksdagsbeslut väljer en tillräcklig mekaniseringsgrad för att så långt möjligt svara upp mot den operativa inriktningen, både kunna möta, hejda och slå en angripare och att, om detta inte lyckas, kunna effektivt och uthålligt försvåra hans inträngande i landet med den risktagning det innebär att antalet brigader men också deras kvalitet får betecknas som för låg”.

”Det har inte gått att finna en arméstruktur inom den givna ekonomiska ramen som svarar upp mot inriktningen i 1987 års försvarsbeslut. Principerna för försvarets förande behöver överses eller andra utgångspunkter sökas.”

Problem utanför armén — inom marinen, flygvapnet, försvarsindustrin m m — understryker kravet på ett politiskt beslut om endera mer pengar till eller en ändrad målsättning för försvaret.

FMI 2000

Vad ÖB vill, framgår av ÖB perspektivplans del 1 — Försvarsmaktsidé 2000 (FMI 2000). Den överlämnades till regeringen 1988-10-14. Här redovisas mot bakgrund av ekonomins utveckling i Sverige, landets strategiska läge, hotbild m m fyra ekonomiska nivåer, varav en med tre delalternativ:

- A+ Vad ÖB anser behövs för att tillgodose FB 87 operativa inriktning.
- A ÖB förslag, som är en risktagning i syfte att skapa handlingsfrihet för senare beslut.
 - Alla operativa uppgifter kan ej lösas tillfullo
 - Strid i två riktningar samtidigt ej möjlig
 - Förutsätter förvarning (risken för strategisk överraskning ökar dock enligt ÖB)
 - Växlar har dragits på dagens tendenser till avspänning mellan stormakterna

För att genomföra ÖB förslag krävs, dels ett rampåslag om 1,5 mrd från 89/90, dels från nästa försvarsbeslut ett årligt tillskott om 3%.

- B En kritisk gränsnivå. Numerär prioriteras på bekostnad av kvalitet. Förutsätter att den operativa inriktningen omprövas kring sekelskiftet.
- C En inriktning enligt oförändrad FB 87-nivå med tre varianter.
- C I Inriktning eller ÖB programplan i syfte att nå största möjliga värnkraft, d v s att finna en ”minst dålig lösning”.
- C II Inriktning mot tidigt avgörande vid gräns och kust.
- C III Inriktning mot uthållig försvarsstrid över hela landet.

Vilken linje riksdagen väljer vet vi idag inte, men vi kan och bör påverka det valet! Det är inte heller sagt att ett av ekonomiskt tillskott med automatik skall komma atmén till del. För ÖB ligger det t ex ekonomiskt kanske närmare till att fullfölja JAS-projektet och ubåtsanskaffningsplanen.

FU 88 och K 3

Det kan synas meningslöst att mot bakgrund av en uppgift som inte kan lösas presentera K 3 i sammanhanget. I avvaktan på ett riksdagsbeslut 1989 är dock ÖB programplan 89.92 det idag enda relativt säkra.

Positivt allmänt är bl a

- en uttalad satsning på underrättelse- samt lednings- och sambandstjänst,
- att jägarbataljon Syd finns kvar och
- en höjd beredskap inom vårt område genom ökad kompetens och tillgänglighet av underrättelsecentraler, antisabotageförband och fördelningsstabsbataljon m m.

Dock

- ingen avgjort förbättrad underrättelsetjänst relativt omvärlden
 - ej tillräcklig materielsatsning
 - ej erforderlig kompensation med underrättelseförband för det minskade antalet brigader m m
- försämrad kvalitet i striden över ytan/på djupet med tänkt hantering av jägarbataljonerna

Positivt för regementet är,

- det utökade utbildningsansvaret
 - GU-jbat:
 - Större fördelningsunderrättelsekompanier
 - MP-skvadronsutbildning (antisabotageinriktning)
 - Skyddsvärnpliktigutbildning med kortare utbildningstid

► • Signbat:

Milo V stabsbetjäningförband (relativt FU 88 fyramiloalternativ)

Fördelningssambandsbataljonsutbildning

— UndS: Utökad kompetens allmänt

Vid Arméns fallskärmsjägarskola (FJS) sker ingen förändring.

Negativt är dock att jägarbataljonsutbildningen försvinner.

— Skälet till uppdelningen av denna på tre regementen (I2, I 12 och I 15) kan inte vara föranledd av operativa eller utbildningsrationella skäl. Förslaget, som tidigare inte varit föremål för remissbehandling, grundar sig på ett behov av utfyllnad av berörda regementens utbildningsorganisation och en ovilja att investera i Karlsborg.

— Man utnyttjar inte det kunnande och den kompetens i övrigt som finns på K 3. Jägarbataljonerna blir sämre.

— Det tar tid, 5—10 år, att bygga upp motsvarande kompetens på annat håll

— Om jägarutbildningen delas upp som tänkt blir det i värsta fall aldrig erforderlig kompetens. Antingen utbildar man bataljon med längre intervall eller endast skvadron årligen med möjlighet få bataljonserfarenhet endast vid KFÖ (möjligen GKÖ) för krigsplacerat befäl. Även av detta skäl blir jägarbataljonerna sämre.

— K 3 förlorar bataljonsnivå, vilket minskar utbildningsstimulansen och -möjligheten krigsplacera våra majorer m fl.

— Man utnyttjar inte den utvecklingspotential som finns i fästningen och Karlsborgsområdet.

— Man utnyttjar inte möjligheten att bibehålla och utveckla det j-/undcentrum Karlsborg idag är och man splittrar utbildningen på enheter utanför truppslaget.

Det synes mot ovanstående bakgrund nödvändigt att arbeta för att jägarbataljonsutbildningen återförs till K 3. att bra krigsförband är viktigare än befintliga sängplatser,

att som alternativ till K 3 samla utbildningen till en annan plats och en utveckling av jägarbataljonerna som förband i syfte att de bättre skall kunna svara upp mot de olika operativa kraven.

Detta förutsätter bl a

att MP-skvadronsutbildningen delvis kanske genomförs vid K 1, där stor del av kompetensen finns (för bl a UndS del bör den inte till fullo flyttas från K 3),

att fastställd generalplan för K 3 fullföljs och

att CA är beredd att acceptera att bra krigsförband har ett pris.

Låt oss glädjas över att regementet har en framtid! Låt oss dock göra det med sans och måtta! Betänk att flera förband inte har någon framtid och att försvaret löper risk att kraftigt åderlätas och därmed bli för svagt för att kunna försvara landet enligt dagens inriktning!

Ordföranden i försvarsutredningen

Karl Frithiofson

framhöll

på Kristianstadsjubileet 1965

Våra försvarsförberedelser kan inte anpassas efter hur vi från dag till dag bedömer den internationella situationen.

Man skapar inte ett effektivt försvar på kort tid, då man just anser sig behöva det.

Det tar årtal, ja, tiotal år, innan man av egen kraft kan få fram den materiel, organisation och det personliga kunnande, som bygger upp ett starkt försvar.

Det är väldigt svårt att avgöra, när verkligt hot föreligger mot vår fred.

Det som är avgörande för vår försvarsstyrka i en tillspetsad situation, det är vad vi har åstadkommit av materiel, organisation och personligt kunnande under de dagar och år som gått. Vi har då helt enkelt vad vi har och kan komplettera endast med sådant som snabbt kan tas fram eller organiseras.

EFTERLYSNING!

Det vore trevligt att få fortsätta vår artikelse-
rie om våra forna trogna vänner (hästen).

Hör av Dig, som har ytterligare minnen, med
en artikel till LIVHUSAREN. Skicka gärna
med ett foto (återfås).

Red.

Från sekreteraren i Karlsborgsavdelningen:

Medlemsavgift för 1989 måste vara betald
före 89-01-31. Det är endast de som ÄR med-
lemmar vid den tidpunkten som kommer att
erhålla 1989 års exemplar av tidningen Livhu-
saren. Använd bifogat inbetalningskort!

MANUSSTOPP

Nästa nummer utkommer i
maj. Välkomna med bidrag
före den 3/4 -89.

Redaktionen

EFTERLYSNING!

Sedan några år tillbaka har jag försökt samla in så mycket fakta som möjligt om de polletter, som cirkulerat vid Sveriges regementen och övrigt inom det militära. Nu har detta forskningsarbete nått fram till att jag vänder mig till denna tidskrifts läsekrets. Från sekelskiftet och framåt har ett flertal regementen, främst infanteri- och kavalleriregementen, begagnat sig av polletter som betalningsmedel. De flesta polletterna har använts för betalning på mässar och marketenterier. Hur de har använts, varierar mellan olika förband. Ett vanligt användningssätt var att polletter utlämnades till fast anställda som förskott på lönen. Med polletter kunde de anställda sedan betala på mässen eller marketenteriet. Det förekom även att polletter användes i matsalen. De värnpliktiga erhöll en pollett som bevis att de ställt in matbrickan efter måltiden. Polletten överlämnades sedan till dagunderbefälet vid utgången.

Jag har kommit i kontakt med polletter från följande regementen/förband:

Förband	Valörer	Garnisonsort
Kungl Svea Livgarde	2,1,100,50,25,10,5	Stockholm
Kongl 2:a Livgardet (I2)	50,25,20,10,8,5,2,1	Stockholm
K Göta Lifgarde (I2)	300,100,50,25,5	Stockholm
I 3	Matsalspollett	Örebro
I 8	10,5,BRÖD	Uppsala
Inf 17	160,120,30,10	Uddevalla
Kungl Norrbottens Regemen (I 19)	1	Boden
I 21	5	Sollefteå
Inf 22	2	Karlstad
I 22	10,5	Sollefteå
Kav I (K 1)	100,25,10,5,1	Stockholm
Kungl Livregem Husarer (K 3)	50,25,10,5	Skövde
K IV (K 4)	25,10,5,2,1	Eksjö
K VII (K 7)	35 öre	Malmö

Kungl Norrl Dragonreg (K 8)	1	Umeå
Kungl Bodens Artillerireg (A 8)	Matsalspollett	Boden
Kgl Skånska Trängkåren (T 4)	50,25,5	Hässleholm
Ing 2	10	Eksjö
Kust Ing Komp	25 öre	
Intendenturkåren	50,10,2	
Carlsborgs Underofficersmäss	100,50,25,10	Karlsborg
Sjömanskårens Raksalong		Karlskrona
Älvsborgs manskapskassa	25,10	
Militärsällskapet	500,100,50,25,10,5	Stockholm

Om någon i läsekretsen känner till något om ovan nämnda polletter från dessa förband, vore jag tacksam för uppgifter om detta. Det kan vara användningssätten, någon ytterligare valör (t ex har säkerligen såväl Kungl Norrbottens regemente, I 21, Inf 22, Kungl Norrlands Dragonreg och Ing 2 givit ut och använt sig av, mer än en valor som redovisats ovan) m m.

När det gäller polletten från Kust-Ing-Komp har jag inte fastställt om den är från Karlskrona eller Vaxholm. Ing 2 hade ett Kust-Ing-Komp i Karlskrona och Ing 1 ett Kust-Ing-Komp i Vaxholm. Eller kan det vara så att polletten kunde användas vid båda orterna? Älvsborgs manskapskassa är det I 15 i Borås? Ja, detta är några frågor som jag ännu inte fått svar på. Enligt uppgifter lär även följande förband ha använt sig av polletter:

K 2 i Hälsingborg, K 5 i Hälsingborg, K 6 i Ystad, I 10 i Strängnäs (matsalspollett) samt Backamo övningsplats. Men troligtvis har flera militära förband, än vad som nämnts ovan, använt sig av polletter. Uppgifter som jag bl a önskar är valörer, metall, storlek, form (rund, fyrkantig eller trekantig).

Min adress är: Bagaregatan 56, 566 00 HABO.

Magnus Widell.

Program för firandet av regementets högtidsdag den 2 december 1988

0800	Avlämning till regch	Heden
0805	Marsch till garnisonskyrkan	
0830	Högtid i garnisonskyrkan	
0930—1100	Sign, FJS, JBAT förevisning	
0915—1100	Kamratföreningarna samvaro	Mässen
1100	LUNCH	
1230—1530	Fortsatt förevisning	
1315—1359	Livhusarernas kamratförening. Årsmöte	Götiska salen
1400—1445	4. december video från 1987	Götiska salen

Livregementets Husarers (K 3) organisation i Karlsborg

REGEMENTSCHEF

Öv Göran Sjövall

LEDNINGSENHET

Chef: Övlt N Carlström

Stabssekt

Chef: Mj B Englund

ADB-enhet

Mj P-O Berlin

Kasernvakt

Lt I Brockmar

Regexp

Bud och Reprocent

Tfnnväxel

Utbildningssekt

Chef: övlt G Hellqvist

Planavd

Mj C Bjerkhagen

Mj B Sandahl

Övlt B Österblom

Kn Y Persson

(Jbat)

(sign)

(fjs)

ÖS-avd

Kn I Johansson

Lt L Nilsson

Lt G Svensson

Lt K Wester

Lt T Stensböll

Idrott

Kn C Spetz

Lt R Johansson

Budget

Mj J Areskough

Motordet

Museum

PERSONALENHET

Chef: Mj E Berg

Persavd

Chef:

Mj Tannerheim

Allmän detalj

Kn J Naréus

Personaldetalj

Lt S Fritzon

Vpldetalj

Lt A Lidén

Pvdetalj

l.kons G Berlin

Häls- och sjukvårdsavd

MATERIELENHET

Chef: Mj R Gustafsson

Centralavd

Förrådsavd

Teknisk avd

Systemdet TELE

KU-grp fordon

KU-grp fordon

Ku-grp vapen

INT/FASTIGHETSENHET

Centraldet

Fastighetsdet

Förplägnadsdet

Maskindet

Förrådsdet

GÖTA SIGNALBATALJON

Chef: Övlt N-G Nilsson

Stf: Mj C-J Axelsson

Tff: Mj A Teljer

Central bef.avd

6. kompaniet

7. kompaniet

Mj U Pettersson

Kn J Teljer

Radiopluton

Kn R Spaak

Radiolänkplut

Kn.C Martins-son

Kabelpluton

Lt B Hellberg

KBS/PBS

Kn J Teljer

Mj J Hallström

Kn J Adamsson

TS-pluton

Lt L Friberg

Samb.explut

Kn H Jansson

Kryptopluton

Lt G Ahlsten

KadS

ARMÉNS FALLSKÄRMSJÄGARSKOLA

Chef: Övlt A Kihl

Stf: Vakant

Skolstab

Fallskärmsskola

Fallsk.jägarkomp.

Fallskärmstekn. avd

Kn B Persson

Lt I Krancher

Mj L Eriksson

Kn M Forsman

1.Fskjplut

Kn H Elming

2.Fskjplut

Kn T Hagman

3.Fskjplut

Kn M Nordmark

Kn G Wikdahl

Lt S Jonsson

Fskförrådsdet

Fskpackningsdet

Fskrepdet

Fskkontrolldet

ARMÉNS UNDSKOLA

Chef: Övlt J Forssberg

Skolexp

Kn L Tigerberg

Ass C Pettersson

Utbildningsavd

Övlt L Å Paulsson

Mj T Birgersson

Mj L Forsberg

Mj U Bohman (fr 890401)

Utvecklingsavd

Mj Einarsson

Mj L Lindelöw

Mj Pettersson

Kn P Persson

Lt E Vauhkonen

BEFÄLSPLACERINGAR VID JÄGARBATALJON 1988/89

	LIVSKV	2. SKV	3. SKV	4. SKV
Skvch	Mj B Berkelind	Mj Ingemarsson	Mj G Larsson	Mj C Lundevall
Stf		Kn A Löfberg	Kn U Gunnehed	Kn L Pettersson
Tff				
Adj	Lt J Ekfeldt	Lt A Nilsson	Lt S Lindgren	Lt C Johnsson
Plutch	KBS	2.ST-TRPLUT	3.ST-TRPLUT	4.ST-TRPLUT
Stf	Kn T Cavalli-B	Kn R Gustavsson	Lt T Gustavsson	Lt C Abrahamsson
Instr	Kn H Källström	Lt A Svanberg	Lt U Ramsin	Lt J Pettersson
Instr	Lt T Kari	Lt C Dahl	Fk J Eklund	Fk K Sörqvist
	Lt R Weber	Lt S Petterzon	Fk Beurling	Fk B Nordin
		Lt U Åberg	Serg M Åhlberg	Serg J Nyberg
		Serg P Lovborn		
Plutch	BD-PLUT	2.JPLUT	5.JPLUT	8.JPLUT
Stf	Kn G Andersson	Lt H Lewenstedt	Kn B Emmelin	Kn J Törnqvist
Instr	Lt Å Lundbäck	Fk M Magnusson	Lt K Persson	Fk G Andersson
Instr		Serg R Sjöqvist	Fk J Hellborg	Fk A Svensson
		Serg T Karlsson	Fk P Hederstedt	Serg U Forssberg
			Serg P Wilander	
Plutch		3.JPLUT	6.JPLUT	9.JPLUT
Stf		Lt L Östling	Lt C Olsson	Lt M Forsgren
Instr		Fk T Ottersten	Fk M Abrahamsson	Fk O Ottosson
Instr		Fk K Felldén	Fk O Jansson	Serg C Jirestig
		Serg D Sandberg	Fk J Skiöld	Serg M Eriksson
			Serg J Trägårdh	

Bataljonsledning

C Jbat Mj A Johansson
 Stf Övlt R Käck
 C Batexp Lt S Gustafsson
 Ass Ass I Ivhammar

CBA

C CBA Mj E Wigholm
 Tff Kn J Thorp
 Kn J Ramhöj
 Lt B Carlsson
 Isköt R Lennartsson

C YOK/ROK

Kn P Brehmer

I tjänst utanför Livhusarerna (K 3)

KAVALLERIET

Öv 1 Arne Håkansson
 Övlt Bo Josefsson
 Övlt Anders Westergren
 Övlt Lars Åkerheilm
 Övlt Claes Grafström
 Mj Bo Karlsson
 Mj Mats Göransson
 Mj Johan René
 Mj Nils-Erik Nilsson
 Mj Anders Walden
 Mj Leif Gustavsson
 Mj Sven-Åke Svensson
 Mj Uno Bohman
 Mj Anders Eriksson
 Mj Philip Segell
 Mj Kjell Hallberg
 Mj Björn Olsson
 Mj Björn Hanby
 Kn Algot Hansson
 Kn Allan Dahlman
 Kn Jan-Erik Peterson
 Kn Curt-Arne Johansson
 Kn Sture Eilertz
 Kn Dag Ernholt
 Kn Peter Sandberg
 Kn Björn Eriksson
 Kn Anders Ahlin
 Kn Tony Grepp
 Kn Kent Andersson
 Kn Rune Karlsson
 Lt Stig Låth
 Lt Mats Svenningsson
 Lt Gunnar Lind
 Lt Thomas Philipsson
 Lt Sven Persson

Milo S
 Milo B
 Fst
 FFV
 Ast
 FMV
 Ast
 Ast
 Ast
 Fst
 InfSS
 Fst
 Milo V
 MHS HSK
 MHS HSK
 FFV
 Ast/FN
 KS
 P 4
 P 7
 FörVS
 Lv 6
 tjänstledig
 MHS AK
 MHS AK
 MHS AK
 Inf/Kav OHS
 InfSS
 GIH
 Milo V
 P 4
 FFK
 I 1
 I 1
 KHS AK

Lt Lars Kron
 Lt Hans Alm
 Fk Anders Olausson
 Fk Jonas Månsson
 Serg Mats Hansson
 Serg Johan Wiktorin
 Serg Björn Gustavsson
 Serg Lars Magnersfeldt
 Serg Robert Nylén
 Serg Erik Drevious
 Serg Mikael Lidholm
 Serg Jesper Linde
 Serg Anders Ramemyr
 Serg Tomas Johansson

KHS HK
 KHS HK
 KHS AK
 KHS AK
 OK 1
 OK 1
 OK 1
 OK 1
 OK 1
 OK 1
 OK 1
 OK 1
 OK 1
 OK 1
 OK 1

SIGNALISTER

Öv Kurt Olofsson
 Övlt Hasse Kvint
 Övlt Per Jetzel
 Övlt Per Granath
 Övlt Hans Lindström
 Övlt Jan-Erik Nilsson
 Övlt Göran Löfgren
 Övlt Hans Nygren
 Mj Tom Kjellman
 Mj Jörgen Ivhammar
 Mj Hans Lilje
 Mj Per Karlsson
 Mj Jörgen Hallström
 Kn Lars Dahl
 Kn Hans Säfström
 Kn Carstein Martinsson
 Lt Leif Fagerdahl
 Lt Lars Emilsson
 Serg Timo Lindgren
 Serg Johan Lindwert
 Serg Anders Lönnebo

StabSbS
 Ast
 Milo S
 Fst
 Milo V
 Milo V
 FRA
 Fst
 Ast
 Milo V
 Fst
 H IntK
 VFV
 StabSbS
 Tjänstledig
 F 7
 StabSbS
 FFK
 Ok 1
 OK 1
 OK 1

